
Socialförvaltningen i Kristinehamns kommun som utan att ha gjort sekretessprövning lämnat ut en s.k. barnavårdsutredning som innehöll känsliga uppgifter om andra personer till den person utredningen avsåg

---

Anmälan

AA framförde i en anmälan, som kom in till JO i juni 2009, klagomål mot socialsekreteraren BB vid socialförvaltningen i Kristinehamns kommun. Klagomålen avsåg att en i november 2008 avslutad barnavårdsutredning rörande hennes dotter CC, född 1993, hade lämnats ut till CC. AA uppgav att dokumentet innehöll känsliga uppgifter om AA och andra familjemedlemmar.

Utredning

Inledningsvis inhämtades upplysningar per telefon från BB. Hon uppgav bl.a. följande. I samband med att utredningen genomfördes under 2008 skickades en utskrift av utredningen till AA, som då bad henne att gå igenom den med dottern. AA har alltså vid den tiden samtyckt till att uppgifterna i utredningen lämnades ut till CC. Under våren 2009 har CC flyttat till ett familjehem och hon har därefter själv begärt att få en kopia av utredningen, vilket hon också har fått. CC och hon har återigen gått igenom utredningen tillsammans. CC har själv varit noga med att handlingarna är hennes och att t.ex. familjehemmet inte har rätt att se dem.

Därefter anmodades Socialnämnden i Kristinehamns kommun att inkomma med utredning och yttrande över vad som anfördes i anmälan. Socialnämnden (socialnämndsutskottet) ingav som sitt remissvar en av gruppchefen DD och verksamhetschefen EE undertecknad skrivelse av följande lydelse.

Bakgrund

Utredning enligt 11 kap. 1 § SoL påbörjades 090216 gällande CC och avslutades 090707. [---]

Ovanstående situation ledde till att socialtjänsten placerade CC i familjehem. AA och CC har haft olika önskemål gällande vart placering skulle ske.

När CC varit placerad en tid i den nya familjen uttryckte hon behov av att ta del av den tidigare genomförda utredningen. CC ville ta del av varför hon varit placerad ett flertal gånger och varför situationen blivit som den blivit nu. Eftersom AA tagit del av utredningen som genomfördes hösten 2008 och gett sitt samtycke till att utredare går igenom denna tillsammans med CC, delgavs utredningen till CC. Bedömning

gjordes att det inte var till men för CC. CC var dessutom part i ärendet och uttryckte önskemål att få mer kunskap om sin bakgrund.

Avseende klagomålet

AA uppger i klagomålet att socialsekreterare skickat en skriftlig kopia av den utredning som genomfördes under hösten 2008 till barnets nuvarande familjehem. Handläggande socialsekreterare har inte skickat någon utredning till familjehemmet, men har lämnat en skriftlig kopia av utredningen till barnet 090220. AA har samtyckt till att handläggare ska informera barnet om sin bakgrund och gå igenom tidigare genomförd utredning tillsammans med CC. AA har dessutom läst igenom utredningen och bör ha kunskap om utredningen och dess innehåll, varför bedömning gjordes att det ej förelåg hinder att lämna ut utredningen. (Se bifogad journalanteckning för beslutsunderlag.) Bedömning gjordes vidare att det var viktigt att barnet, som är 15 år, fick ta del av handlingarna eftersom hon åter skulle familjehemplaceras. När handlingarna överlämnades till barnet påtalade handläggande socialsekreterare vikten av att vara rädd om handlingen eftersom det är sekretesshandlingar. Socialsekreterare och barnet kom sedan överens om att gå igenom utredningen tillsammans när barnet placerats och var i lugn och trygg miljö.

Bedömning

Utifrån ovanstående beskrivning anser socialnämnden att ärendet skötts på ett korrekt sätt enligt gängse rutiner för handläggning avseende barn och unga.

Den journalanteckning, daterad den 20 februari 2009, som fogats till remissvaret hade följande lydelse.

Händelse

CC kommer på spontanbesök till socialkontoret.

CC kommer till socialkontoret eftersom hon skulle vilja ta del av utredningen som genomförts tidigare. Ut [”undertecknad”, dvs. handläggande socialsekreterare; *JO:s anmärkning*] delger CC utredningen. Ut ber att CC skall läsa igenom utredningen så att ut och CC tillsammans kan gå igenom den vid ett senare tillfälle.

Beslut

Att delge CC utredningen som genomförts tidigare.

Beslutsmotivering

Eftersom AA sagt till ut att hon inte orkar gå igenom det som hänt tidigare med CC och samtyckt till att ut skall göra detta med CC, får CC ta del av utredningen. Ut anser att det är viktigt att CC får ta del av vad som legat till grund för de tidigare placeringarna av henne för att kunna tillgodogöra sig vården i kommande familjehem.

AA kommenterade remissvaret. Hon anförde bl.a. följande. Hon hade inte godkänt att utredaren skulle gå igenom utredningen med CC. När AA sade nej fick hon svaret att ”då går jag till nämnden med detta och då blir det ändå det beslutet”.

I ett beslut den 24 november 2010 anförde *stf JO Pennlöv* följande.

Rättslig reglering

I det följande hänvisar jag till bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, som den 30 juni 2009 ersatte den tidigare gällande

sekretesslagen (1980:100). Den nya lagen har i här aktuella hänseenden inte inneburit några ändringar i sak.

Enligt 26 kap. 1 § OSL gäller sekretess inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Enligt 16 § förvaltningslagen (1986:223) har part rätt att ta del av det som har tillförts ärendet, om detta avser myndighetsutövning mot någon enskild. Rätten att ta del av uppgifter gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § OSL.

I 10 kap. 3 § första stycket OSL föreskrivs följande. Sekretess hindrar inte att en enskild eller en myndighet som är part i ett mål eller ärende hos domstol eller annan myndighet och som på grund av sin partsställning har rätt till insyn i handläggningen, tar del av en handling eller annat material i målet eller ärendet. En sådan handling eller ett sådant material får dock inte lämnas ut till parten i den utsträckning det av hänsyn till allmänt eller enskilt intresse är av synnerlig vikt att sekretessbelagd uppgift i materialet inte röjs. I sådana fall ska myndigheten på annat sätt lämna parten upplysning om vad materialet innehåller i den utsträckning det behövs för att parten ska kunna ta till vara sin rätt och det kan ske utan allvarlig skada för det intresse som sekretessen ska skydda.

I 10 kap. 4 § OSL finns bestämmelser om att en myndighet som enligt 3 § lämnar en sekretessbelagd uppgift till en enskild part får göra ett förbehåll som inskränker mottagarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja uppgiften.

Enligt 12 kap. 2 § första stycket OSL kan en enskild helt eller delvis häva sekretess som gäller till skydd för honom eller henne, om inte annat anges i lagen. Av samma lagrumms andra stycke framgår att den enskilde som villkor för att häva sekretessen kan sätta upp att myndigheten ska göra förbehåll som inskränker mottagarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den.

Bedömning

De utlämnade uppgifterna

Beträffande den aktuella barnavårdsutredningen och det dokument som lämnades ut till CC den 20 februari 2009 kan följande nämnas. Ärendet inleddes med anledning av att AA vände sig till socialtjänsten med en önskan om stödinsatser för att kunna hantera situationen runt dottern CC som vid tillfället var drygt 15 år. Ärendet avslutades i november 2008 med ett beslut om att bevilja insatser enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) i form av bl.a. familjestöd.

I utredningsdokumentet finns under rubriken "Familjebakgrund" en förhållandevis detaljerad beskrivning av olika omständigheter rörande AA och andra släktingar till CC. Uppgifterna rör bl.a. AA:s uppväxt och avser således en tidsperiod långt innan CC föddes. Beträffande flera olika personer finns uppgifter som måste betraktas som känsliga, bl.a. om hälsotillstånd. Detta gäller även sådana personer som inte synes ha haft någon del i CC:s liv vid tiden för utredningen.

Utlämnandet

Nämnden har hänvisat till att AA gett sitt samtycke till att den aktuella barnavårdsutredningen kunde lämnas ut till CC. Nämnden synes anse att sekretessen för uppgifterna i dokumentet därmed skulle ha hävts. Det framgår inte av remissvaret när detta samtycke skulle ha getts. Den journalanteckning som upprättades i samband med att CC fick del av utredningsdokumentet ger inte heller närmare besked. Det som åsyftas synes vara att AA under hösten 2008 ska ha gett uttryck för att hon ville att handläggaren i ärendet skulle gå igenom utredningen med CC. Enligt min mening är det ett alltför otydligt uttalande för att det skulle betraktas som ett upphävande av sekretessen. Uttalandet hade dessutom gjorts viss tid innan det aktuella utlämnandet skedde. Till detta kommer att utredningsdokumentet innehöll uppgifter av känslig karaktär beträffande flera andra personer än AA och CC själv. Ett eventuellt samtycke från AA kunde därför under alla förhållanden inte läggas till grund för utlämnande av dokumentet utan sekretessprövning.

Nämnden har i sitt remissvar även hänvisat till att CC var "part i ärendet". Såvitt framgår av den journalanteckning som upprättades i samband med att utredningsdokumentet lämnades ut, grundades beslutet inte på några sådana överväganden, utan enbart på den omständigheten att AA tidigare skulle ha "samtyckt" till att CC fick ta del av handlingen. Frågan om den utlämnade handlingen ingick i ett ärende där CC intagit partsställning har dock betydelse för min bedömning av förvaltningens agerande och det finns därför skäl för mig att ändå uppehålla mig vid saken.

Det ärende i vilket utredningsdokumentet hade upprättats var visserligen avslutat när handlingen lämnades ut till CC den 20 februari 2009. Emellertid var hon vid den tidpunkten part i det ärende som hade inletts den 16 februari 2009. Det aktuella dokumentet torde ha tillförts det nya ärendet. Under sådana förhållanden hade förvaltningen att tillämpa bestämmelsen om partsinsyn i 16 § förvaltningslagen, vilket innebar att ett utlämnande av handlingen hade kunnat vägras endast om det bedömts att det av hänsyn till något allmänt eller enskilt intresse var av synnerlig vikt att sekretessbelagd uppgift i materialet inte rövades (10 kap. 3 § OSL).

Sammanfattningsvis anser jag inte att det finns underlag för att kritisera förvaltningen för att dokumentet lämnades ut. Jag är dock kritisk till att utlämnandet skedde utan att en sekretessprövning gjordes.

Jag vill i sammanhanget även peka på bestämmelsen i 10 kap. 4 § OSL. Där anges, som redovisats ovan, att en myndighet som lämnar en sekretessbelagd uppgift till en enskild part, i enlighet med 10 kap. 3 § OSL, får göra ett förbehåll som inskränker mottagarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja uppgiften. Jag vill rent allmänt framhålla att det ofta, när socialtjänsten med stöd av 10 kap. 3 § OSL lämnar ut en utredning som innehåller känsliga uppgifter om någon annan än parten själv, finns anledning att överväga att uppställa villkor som inskränker partens rätt att förfoga över utredningen.

Ärendet avslutas med den kritik som uttalats ovan.